

Załącznik do Uchwały
Rady Miejskiej w Poddębicach
z dnia 30 grudnia 2020 roku

Gminny program wychodzenia z bezdomności na lata 2021 - 2024

Poddębice, grudzień 2020 roku

Charakterystyka zjawiska

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, za osobę bezdomną uznaje się osobę niezamieszkującą w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowaną na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, a także osobę niezamieszkującą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania.

Bezdomność jest również zjawiskiem społecznym, niepoddającym w kategoriach czysto prawnych. Ani formalne prawo do zamieszkania w danym lokalu, ani brak tego prawa nie przesądzały bowiem kwestii bezdomności. Możliwe są sytuacje, gdy konflikty rodzinne uniemożliwiają faktyczne współzamieszkiwanie w lokalu, w którym jest się zameldowanym lub też pomimo braku zameldowania i formalnego prawa do zamieszkiwania w danym lokalu, brak jest warunków do jego zamieszkiwania, np. ze względu na bardzo zły stan techniczny budynku. Brak stałego miejsca zamieszkania wpływa destrukcyjnie na w/w osoby, pozbawia wiary w zmianę swojej sytuacji, przygnębia i powoduje stagnację, zakłóca egzystencję, wpływa negatywnie na stan zdrowia psychicznego i fizycznego. Osoba bezdomna jest więc pozbawiona możliwości zaspokajania potrzeb na wszystkich poziomach, począwszy od najbardziej podstawowych potrzeb fizjologicznych, skończywszy zaś na potrzebie samorealizacji. Aby zmienić to podejście, niezbędnym jest objęcie tych osób wsparciem.

Trudno jest jednoznacznie sklasyfikować przyczyny bezdomności, ponieważ stan ten jest uzależniony od wielu czynników, są to czynniki socjalne, bytowe, mieszkaniowe, rodzinne, zdrowotne, zawodowe i społeczne. Do najczęściej występujących należą:

- rozpad rodziny, tj. zerwanie więzi formalnych, psychologicznych i społecznych;
- eksmisja, spowodowana w głównej mierze zadłużeniem w opłaceniu czynszu;
- powrót z zakładu karnego bez możliwości powrotu do lokalu mieszkalnego ;
- brak stałych dochodów, bezrobocie;
- opuszczenie domu dziecka lub rodziny zastępczej;
- przemoc w rodzinie;
- uzależnienia;
- przestępczość

Trzeba zaznaczyć, że przyczyny przeplatają się i wzajemnie warunkują. Zdarza się, że rzadko jedna przyczyna wyjaśnia sytuację osoby bezdomnej.

W Gminie Poddębice problem bezdomności występuje na niewielką skalę. W 2018 roku pomocą w formie schronienia w Schronisku dla Osób Bezdomnych „Metamorfoza” w Feliksowie objętych było 10 osób, natomiast w 2019 roku już tylko 4 osoby. Niektóre z tych osoby zmarły, a niektóre próbują żyć samodzielnie poza Schroniskiem. Wśród osób bezdomnych przebywających na terenie gminy Poddębice charakterystycznymi zjawiskami, poza brakiem schronienia, są niepełnosprawność, bezrobocie i brak kwalifikacji zawodowych ściśle związanych z brakiem stałego źródła dochodu. Pomoc udzielana na rzecz osób bezdomnych na terenie naszej gminy ma na celu przede wszystkim zapewnienie tymczasowego schronienia, udzielanie pomocy o charakterze finansowym, rzeczowym, przyznanie prawa do świadczeń zdrowotnych osobom nieubezpieczonym, poprawę warunków życia.

Cel programu

Program zakłada stworzenie spójnego systemu pomocy osobie bezdomnej lub zagrożonej bezdomnością, z terenu gminy Poddębice, w przewyższaniu jej problemów, wykluczeniu społecznemu oraz ekonomicznemu usamodzielnieniu się.

Głównym celem programu jest przeciwdziałanie zjawisku bezdomności i łagodzenie jego skutków, dzięki działaniom podejmowanym na rzecz osób bezdomnych lub zagrożonych bezdomnością. Dlatego istotnym jest stworzenie spójnego systemu pomocy osobie bezdomnej lub zagrożonej bezdomnością z terenu gminy Poddębice, dążącego do zapewnienia bezpieczeństwa bytowego i socjalnego, poprawy samodzielności życiowej osób bezdomnych, rozumianej jako odzyskanie zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie, wspieranie i budowanie zintegrowanego systemu współpracy Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Poddębicach z innymi służbami publicznymi i instytucjami na rzecz pomocy osobom bezdomnym.

Przeciwdziałanie problemowi bezdomności wymaga aktywnego, zintegrowanego i kompleksowego działania. Wykorzystanie istniejących zasobów środowiska i tworzenie warunków do wdrażania nowych form wsparcia na rzecz osób bezdomnych i ich integracji z otoczeniem powinno stanowić podstawowy cel prowadzonej na szczeblu lokalnym polityki społecznej. Nadrzędnym celem przy opracowaniu Gminnego Programu Wychodzenia z bezdomności na lata 2021-2024 było stworzenie takiego systemu, który pozwoli na niwelowanie zjawiska marginalizacji osób bezdomnych poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia oraz ich integracji ze środowiskiem.

Zadania programu

Stworzenie interdyscyplinarnego systemu wsparcia i usług socjalnych świadczonych przez podmioty publiczne oraz pozarządowe, który obejmuje m. in.:

- udzielenie i zapewnienie schronienia, posiłku, odzieży;
- pomoc w uzyskiwaniu świadczeń zabezpieczenia społecznego z pomocy społecznej (uzyskanie orzeczenia o ustaleniu stopnia niepełnosprawności, świadczeń rentowych i emerytalnych, alimenty, świadczenia rodzinne, świadczenia pielęgnacyjne, zasiłki z pomocy społecznej);
- pomoc w uzyskaniu dokumentów potwierdzających uprawnienia do świadczeń opieki zdrowotnej;
- motywowanie do podjęcia zatrudnienia;
- udzielenie pomocy w rozwiązywaniu problemów rodzinnych, odbudowywanie więzi rodzinnych;
- pomoc w wyrobieniu lub odtwarzaniu dokumentów osobistych;
- pomoc w przystosowaniu do życia na wolności osób opuszczających zakłady karne;
- pomoc i wsparcie w zależności od indywidualnych potrzeb osoby bezdomnej;
- pomoc w leczeniu uzależnień;
- kierowanie do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Poddębicach;
- możliwość uczestniczenia w grupach wsparcia, tj. Klubie Anonimowych Alkoholików „Życzliwe Serca” oraz „Oaza”.

Realizacja programu

Proponowane działania realizowane będą w oparciu o kontrakt socjalny podpisywany z osobą bezdomną. Zawarte w nim działania będą uwzględniać zasadę poszanowania godności osoby ludzkiej, wolności światopoglądowej i wyznania oraz mobilizować do podjęcia działań przez osobę bezdomną zmierzających do osiągnięcia określonych w kontrakcie socjalnym celów, dostosowanych indywidualnie do osoby bezdomnej, jej potrzeb i oczekiwań.

Okres obowiązywania kontraktu uzależniony będzie od czasu pobytu tej osoby w Schronisku dla Osób Bezdomnych „Metamorfoza” w Felixsowie.

Program Wychodzenia z Bezdomności realizowany będzie przez pracowników Miejsko –

Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Poddębicach we współpracy z następującymi instytucjami:

- Schronisko dla Osób Bezdomnych „Metamorfoza” w Feliksowie, prowadzony przez Fundację Metamorfoza, Feliksów 19, 99-200 Poddębice
- Referat Inwestycji Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Urzędu Miejskiego w Poddębicach ul. Łódzka 17/21, 99-200 Poddębice
- Urząd Stanu Cywilnego ul. Łódzka 17/21, 99-200 Poddębice
- Powiatowy Urząd Pracy w Poddębicach ul. Polna 9, 99-200 Poddębice
- Poradnia Leczenia Uzależnień w Zespole Poradni ZDROWIE w Poddębicach ul. Zielona 2a, 99-200 Poddębice
- Komenda Powiatowa Policji w Poddębicach ul. Narutowicza 2/4 99-200 Poddębice
- Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności ul. Łęczycka 285, 99-200 Poddębice
- Klub Anonimowych Alkoholików „Życzliwe Serca”
- Klub Anonimowych Alkoholików „Oaza”

Postępowanie w sytuacji kryzysowej

Po zakończeniu godzin urzędowania Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Poddębicach oraz w godzinach nocnych osoby bezdomne będą mogły zwrócić się o pomoc w postaci udzielenia schronienia do Komendy Powiatowej Policji w Poddębicach, która przewiezie te osoby do Schroniska dla Osób Bezdomnych „Metamorfoza” w Feliksowie, jeśli są trzeźwe. Kierownik w/w placówki informuje Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Poddębicach o przyjęciu nowej osoby. Jeżeli osoba bezdomna jest pod wpływem alkoholu i posiada jakieś okaleczenia ciała czy ma problemy ze zdrowiem Policja przewozi ją do Izby Wytrzeźwień lub do Poddębickiego Centrum Zdrowia w Poddębicach celem udzielenia doraźnej pomocy medycznej.

W przypadku nie wyrażenia zgody przez osobę bezdomną podpisania kontraktu socjalnego, zostanie przewieziona, za jej zgodą, do najbliższej noclegowni.

Monitoring Programu

Monitoring będzie prowadzony systematycznie przez cały okres trwania projektu przez pracowników socjalnych na podstawie podpisanych z osobami bezdomnymi kontraktów socjalnych.

Ponadto Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Poddębicach zobowiązany będzie do przedstawienia sprawozdania z realizacji programu Radzie Miejskiej w Poddębicach do dnia 31 marca każdego roku następującego po roku, którego dotyczy sprawozdanie.